

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

БУКОВИНСЬКІ ОСІННІ
АДМІНІСТРАТИВНІ ЧИТАННЯ
ЗБІРНИК
МАТЕРІАЛІВ МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Чернівці
Мехнодрук
2021

УДК [342.7:35](477)
ББК 67.9(4Укр)300,32я43
Б90

*Рекомендовано до друку Кафедрою публічного права
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича
Протокол № 4 від 23 листопада 2021р.*

Редакційна колегія:

Ковбас І.В.	Голова ГО «Правничий Щит», д.ю.н., доц. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Коларов Е.	д. ю. н., доцент кафедри адміністративного права та процедур, завідувач кафедри публічного права Русенського університету «Ангел Кънчев», м. Русе, Болгарія
Бабін І.І.	Заступник голови ГО «Правничий Щит», к.ю.н., доц. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Крайній П.І.	Заступник голови ГО «Правничий Щит», ас. кафедри публічного права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича

Б90 **БУКОВИНСЬКІ ОСІННІ АДМІНІСТРАТИВНІ ЧИТАННЯ : Збірник**
матеріалів міжнародної конференції. 26 листопада 2021 р.,
м. Чернівці/ Уклад. І.В. Ковбас, П.І. Крайній. Чернівці : Технодрук,
2021. 128 с.
ISBN 978-617-8034-26-9

Збірник містить матеріали доповідей учасників міжнародної конференції «БУКОВИНСЬКІ ОСІННІ АДМІНІСТРАТИВНІ ЧИТАННЯ».

Міжнародну конференцію присвячено проблемам правового регулювання публічного врядування та його відповідність європейським правовим стандартам.

УДК [342.7:35](477)
ББК 67.9(4Укр)300,32я43

Автори несуть повну відповідальність за підбір і точність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN 978-617-8034-26-9

© Чернівецький нац. ун-т, 2021
© Ковбас І.В., Бабін І.І., 2021
© ЮФ КП, 2021
© ПВКФ «Технодрук», 2021

ЗМІСТ

НАУКОВІ ДОПОВІДІ

Creciun N.

Resizing the bureaucratic perspective in public administration..... 6

Zelena I.

Правові особливості інституту мовного омбудсмена в Україні як засобу захисту прав і свобод людини..... 11

Буханевич О.М., Івановська А.М.

Публічний контроль: до питання про зміст правової категорії..... 17

Вдовічен В.А.

Правова природа адміністративного примусу крізь призму адміністративної відповідальності..... 21

Діхтієвський П.В.

Інститут доступу до публічної інформації про стан використання природних ресурсів 24

Коломоєць Т.О.

Рівень володіння державною мовою як обов'язкова умова доступу особи до державної служби: особливості унормування в Україні 30

Ковбас І.В.

Взаємодія інститутів громадянського суспільства та правоохоронних органів України: теоретико-прикладні аспекти 33

Колпаков В.К.

Екстраполяція динамічного праворозуміння на феномен «адміністративний проступок» 36

Решота В.В.

Обов'язковість правових висновків Верховного Суду для публічної адміністрації 40

Пашинський В.Й.

Тенденції розвитку військово-адміністративного права в системі адміністративного права України..... 42

Подорожна Т.С.

Електронне правосуддя та кодекс адміністративного судочинства: концептуальна заміна способів взаємодії суду і сторін..... 45

Литвин Н.А.

Сучасний стан правового регулювання фінансування сфери охорони здоров'я 49

Гусар О.А.

Реформування системи оплати праці державних службоців в Україні..... 51

Крестовська Н.М.

Юстиція, дружна до дитини: чи можлива вона в Україні? 54

Бортняк К.В.

Особливості реалізації прав і обов'язків працівників Державного бюро розслідувань.....	57
--	----

Федчишин С.А.

До проблеми законодавчого врегулювання релігійної нейтральності як принципу державної служби.....	61
---	----

Параниця С.П.

Забезпечення права людини на самозахист.....	65
--	----

Ільницький О.В.

Проблеми вибору форми провадження у адміністративному процесі при розгляді окремих нормативних категорій складних справ.....	69
--	----

Федорук Н.С.

Впровадження концепції людиноцентризму в доктрину адміністративного права: проблеми та пріоритети.....	72
--	----

Нестеренко Л.Б.

Процедура адміністративного оскарження рішень дій чи бездіяльності суб'єктів державної реєстрації прав на нерухоме майно.....	75
---	----

Торончук І.Ж., Грекул-Ковалик Т.А.

Деякі аспекти розвитку адміністративного права у Чернівецькому університеті в 1918–1940 рр.	79
--	----

Трибуна молодого вченого**Крайній П.І.**

Особливості адміністративної правоздатності громадських рад в Україні...	84
--	----

Ратушенко О.М.

Категорія «невідворотності» в адміністративній відповідальності неповнолітніх	87
---	----

Чорненька Д.С.

Новітні права людини в умовах глобалізації: виклики та завдання.....	90
--	----

Юрійчук І.В.

Прийняття Закону України «Про адміністративну процедуру» як необхідний крок для наближення України до ЄС	94
--	----

Яремович О.І.

Діяльність громадських рад при правоохоронних органах крізь призму реалізації правоохоронної функції держави.....	96
---	----

Доповіді майбутніх науковців**Гончарук О.О.**

Модель державної служби в Україні: сучасний вектор розвитку.....	100
--	-----

Драгомерецька Д.В.

Адміністративно-правовий статус консультативних органів у сфері забезпечення права на безпечне довкілля.....	102
--	-----

Гриб Н.В.

Декларування як спосіб фінансового контролю публічних службовців та механізми протидії корупції..... 105

Бутюк Н.І.

Адміністративна та кримінальна відповідальність за жорстоке поводження з тваринами 109

Пришляк М.Р., Юрейко А.Р.

Результати практики застосування спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) у фінансовій діяльності України..... 112

Усата Ю.А.

Щодо правового статусу детектива Бюро економічної безпеки України..... 115

Усата Ю.А.

Визначення правового статусу детектива Бюро економічної безпеки України як суб'єкта доказування у кримінальному провадженні 118

Дробко М.О.

Зміст і значення реалізації аутсорсингу в контексті правозастосовної діяльності органів публічної адміністрації..... 120

Колотило М.Ю.

Латентність ради громадського контролю при Бюро економічної безпеки як інституту громадянського суспільства..... 122

Колотило М.Ю.

Правове регулювання ради громадського контролю при Бюро економічної безпеки через призму розвитку становлення інституції..... 123

Кулька А.С.

Особливості адміністративно-правових відносин у сфері трансплантації анатомічних матеріалів людини за законодавством України 124

Трибуна молодого вченого

*Крайній П.І., асистент кафедри
публічного права, Чернівецький
національний університет імені
Юрія Федьковича*

Особливості адміністративної правоздатності громадських рад в Україні

Громадські ради (далі – ГР) сьогодні є одним із інститутів громадянського суспільства, правова природа якого не в повній мірі вивчена. Робились певні спроби наукових досліджень, які стосувались соціологічного, економічного, політологічного аспекту їх діяльності. Окремо розкривались питання діяльності ГР при органах виконавчої влади. Це обумовлено в першу чергу тим, що перетворення які відбувається в нашій країні зумовлені трансформаційними процесами у механізмі організації та забезпеченні правового регулювання забезпечення належного рівня комунікації між органами публічної влади та суспільством.

Варто зазначити, що для науки адміністративного права ГР являються окремим суб'єктом, дослідження окремих складових його правового статусу здійснювалось фрагментарно. В контексті адміністративно-правової площини інститут ГР вивчався через призму його адміністративно-правового статусу при органах виконавчої влади [1]. На нашу думку, на сьогоднішній день назріла необхідність детального вивчення окремих елементів адміністративно-правового статусу ГР. До них, згідно класичної теорії права слід наступні три складові: правоздатність – здатність мати суб'єктивні права та юридичні обов'язки; дієздатність – здатність реалізувати права та обов'язки своїми діями; деліктоздатність – здатність нести юридичну відповідальність за свої дії.

Традиційно, під правоздатністю розуміють здатність особи мати права та обов'язки [2, с. 397]. В той же час, зустрічаються й інші підходи. До прикладу, М.І. Матузов стверджував, що через вольову діяльність людей відбувається фактична реалізація права, що являється процесом здійснення закріплених правом можливостей [3, 18]. Категорія «правоздатність» має певні особливості в адміністративному праві. Ми підтримуємо думку науковців які вказують, що адміністративна правоздатність – це здатність суб'єкта мати права й обов'язки, передбачені нормами адміністративного права. Адміністративна правоздатність виникає з моменту появи суб'єкта [4, с. 187]. Екстраполюючи даний підхід безпосередньо на колективних суб'єктів, якими являються ГР, моментом їх появи слід вважати офіційне визнання зі сторони органу публічної влади

при якому вони створюються. З огляду на означене, варто перейти до безпосереднього дослідження законодавства України, яке здійснює адміністративно-правове регулювання моменту виникнення правоздатності ГР.

Постановою Кабінетом Міністрів України «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» від 3.10.2010 р. №996 затверджено Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики (далі - Порядок) та Типове положення про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації (далі - Положення)[5]. Даний підзаконний нормативно-правовий акт регулює основні аспекти діяльності ГР та закріплює основні елементи їх адміністративно-правового статусу. Відповідно до п.1 Положення ГР при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі держадміністрації є тимчасовим консультативно-дорадчим органом, утвореним для сприяння участі громадськості у формуванні та реалізації державної, регіональної політики. Згідно п. 5 Положення Громадська рада має право: утворювати постійні та тимчасові робочі органи (правління, секретаріат, комітети, комісії, експертні групи тощо); залучати до своєї роботи працівників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, представників підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності (за згодою їх керівників), а також окремих фахівців (за згодою); отримувати від органу виконавчої влади проекти нормативно-правових актів з питань, що потребують проведення консультацій з громадськістю; проводити відповідно до законодавства громадську експертизу діяльності органу виконавчої влади та громадську антикорупційну експертизу нормативно-правових актів, проектів нормативно-правових актів, розроблених органом виконавчої влади тощо. Члени громадської ради мають право доступу в установленому порядку до приміщень, в яких розміщений орган виконавчої влади [5].

Аналізуючи вказані вище пункти можна сформулювати дві основні проблеми, які взаємопов'язані між собою та впливають на обсяг правоздатності ГР. Перша стосується визначення ГР. В Положенні вказується що ГР це «... тимчасовий консультативно-дорадчий орган». Розглядаючи ГР як окремого суб'єкта адміністративного права ми не погоджуємось із наявністю такого прикметника як «тимчасовий» у даному визначенні. Можливо, законодавець хотів підкреслити оперативність, з якою такі ГР можуть створюватись для вирішення завдань, які стоять перед ним.

Однак, це помилкове твердження, оскільки воно суперечить Указам Президента України якими затверджувались Стратегія державної політики

сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні (далі – Стратегія 2016-2020) та Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2026 роки (далі – Стратегія 2021-2026) [6; 7]. У стратегічних обґрунтуваннях Стратегії 2021-2026 визначено що «участь громадян та інститутів громадянського суспільства у формуванні та реалізації державної політики, вирішенні питань місцевого значення не має системного характеру». В тому числі, дана проблема має зв'язок із визначенням ГР. Адже у такому разі, ті громадяни, яких буде обрано до складу ГР не матимуть змоги систематично проводити свою діяльність та залежатимуть від волі органу влади в частині свого створення чи припинення діяльності. Тому на нашу думку варто змінити відповідне визначення у положенні та викласти його в наступній редакції: «це вид консультативно-дорадчого органу, який створюється у разі необхідності Кабінетом Міністрів України, іншими органами виконавчої влади всіх рівнів, органами відповідальними за формування корпусу суддів для забезпечення та сприяння участі громадян у формуванні та реалізації державної політики в різних сферах суспільного життя». Таке визначення дасть змогу утворювати громадські ради до того моменту, коли не настане одна з підстав, передбачені п. 18 Положення.

Безпосереднім моментом виникнення правоздатності ГР відповідно до п.18 Положення є затвердження складу ГР у строк, що не перевищує 30 календарних днів на підставі протоколу установчих зборів. Орган виконавчої влади оприлюднює склад громадської ради на своєму офіційному веб-сайті протягом трьох робочих днів з дати затвердження. Однак, виникає питання: яким актом публічної адміністрації відповідного органу таке рішення набуває юридичної сили? Факт опублікування на офіційних інтернет ресурсах інформації не може прирівнюватись до юридичного факту, після настання якого ГР вважається утвореною, а відтак, набуває адміністративної правоздатності. Пропонуємо внести доповнення до Положення та встановити, що «громадська рада вважається утвореною з моменту видання відповідного рішення, в межах компетенції, органом влади, при якому громадську раду утворено». Таким актом може бути наказ міністерства, органу влади зі спеціальним статусом, розпорядження голови місцевої державної адміністрації тощо. Такі зміни дадуть змогу чітко фіксувати час виникнення адміністративної правоздатності у ГР в часі, просторі та за колом осіб.

Також, на нашу думку варто змінити підстави припинення діяльності ГР з дострокових на звичайні. Це дасть можливість внести ясність у визначенні наявності юридичного факту після настання якого ГР припиняє свою діяльність.

Належне правове регулювання адміністративної правоздатності ГР дасть змогу організувати їх роботу на рівні, який виключатиме будь-яку залежність від органів влади, що їх утворюють та забезпечить відповідними умовами діяльності задля організації участі суспільства, окремих його інституцій у здійсненні права на участь в державному

управлінні, що гарантоване та захищається Конституцією України.

Список літератури:

1. Виницький О. О. Адміністративно-правовий статус громадських рад при органах виконавчої влади : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2018. 218 с.
2. Венгеров А.Б. Теория государства и права : [учебник для юридических вузов] / А.Б.Венгеров. – М. : Юриспруденция, 2000. – 528 с.
3. Иоффе О.С. Избранные труды по гражданскому праву : Из истории цивилистической мысли. Гражданское правоотношение. Критика теории «хозяйственного права» / О.С. Иоффе. – М. : Статут, 2000. – 777 с.
4. Адміністративне право України. Академічний курс / [редкол.: В.Б. Авер'янов (голова) та ін.]. – К. : Юридична думка, 2007. – Т. 1 : Загальна частина. – 592 с.
5. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики : Постанова Каб. Міністрів України від 03.11.2010 р. № 996 : станом на 7 трав. 2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-п>.
6. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні : Указ Президента України від 26.02.2016 р. № 68/2016 : станом на 29 верес. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/68/2016#Text> (дата звернення: 13.11.2021).
7. Про Національну стратегію сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2021 – 2026 роки : Указ Президента України від 27.09.2021 р. № 487/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4872021-40193>.

*Ратушенко О.М., суддя,
Сокирянський районний суд
Чернівецької області*

Категорія «невідворотності» в адміністративній відповідальності неповнолітніх

У сучасній юридичній науці розповсюдженою аксіомою є твердження про «невідворотність юридичної відповідальності». В той же час, особливо важливим таке твердження є для адміністративної відповідальності, розуміння якої протягом тривалого часу формувалося та розвивалося переважно на засадах моністичного позитивістського праворозуміння, що зумовило обмеження як методологічного інструментарію до визначення адміністративної відповідальності, так і до мінімального рівня наукових дискусій щодо застосування категорії «невідворотності» в ракурсі застосування адміністративної відповідальності до неповнолітніх осіб. На сьогодні це вельми поширений вид юридичної відповідальності в Україні, однак кількість адміністративних проступків, що вчиняється неповнолітніми особами постійно зростає. Реалії суспільного життя демонструють гостру необхідність використання даної правової категорії при застосуванні адміністративної відповідальності, адже достатньо часто суб'єктом-правопорушником виступає неповнолітня особа, однак застосування до неї мір державного примусу носить в першу чергу виховний та превентивний вплив, а уже потім каральний. Це дає